

REINHOLD OLESCH

(29. rujna 1910 - 29 lipnja 1990)

Dana 29. lipnja 1990. umro je u 80. godini života prof. dr. Reinhold Olesch, profesor slavistike u Kölnu, jedan od posljednjih iz one plejade slavista s kompletnom slavističkom naobrazbom, koji su se zanimali gotovo svim područjima slavistike.

Profesor R. Olesch osobitu je znanstvenu pozornost poklanjao kroatističkoj problematici, pa i tematici koja je predmetom ovoga časopisa.

Rodio se 29. rujna 1910. u Załęžu u Gornjoj Šleskoj. Studirao je u Beču, Pragu i Berlinu kod čuvenih slavista A. Brücknera, M. Vasmera i N. S. Trubecog. Doktorirao je tezom iz gornjošleskih dijalekata. Iz toga područja napisao je vrlo zapažen rječnik "Der Wortschatz der Mundart von Sankt Annaberg". Glavno područje Oleschova zanimanja bilo je istraživanje izumrlog najzapadnijeg slavenskog jezika - dravenopolapskog, u čemu je bio vodeći stručnjak. Kruna toga dugogodišnjeg istraživanja četverosveščani je "Thesaurus linguae dravaenopolabicae". (Köln - Wien, 1983 - 1987).

Prof. dr. R. Olesch ustrajno je proučavao nestale slavenske jezike i narječja u nestajanju te jezične pojave na rubnim područjima slavenskog prostranstva. Tako se spremno prihvatio uredništva (a onda i suradništva) na Čakavskom rječniku (M. Hraste i P. Šimunovića), koji je u tri knjige izdao u svojoj znamenitoj seriji Slavistische Forschungen (1979 - 1983). U toj je ediciji izdao pretiskom i prvu hrvatsku gramatiku B. Kašića (Institutiones linguae illyricae, 1604) godine 1977. Otad je ponovno probuđeno zanimanje za toga istaknutoga hrvatskoga filologa. R. Olesch je marljivo radio na pripremi izdanja Kašićeve Biblije. Obilazio je arhive Zadra, Zagreba, Odese, Rima da bi utvrdio Kašićev autograf na tamošnjim sačuvanim ali necjelovitim rukopisima. Radeći na tom poslu zasnovao je još jednu važnu seriju "Biblia Slavica", u kojoj je kanio (s H. Rotheom) objaviti najstarije slavenske Biblije. Stigao je međutim objaviti tek poljsku Bibliju "Leopolita" iz 1561. i "Psaltir Trediakovskoga" iz 1753. godine. To prekrasno izdanje uspio je pred smrt uručiti papi Ivanu Pavlu II., koji mu je za nj bio napisao kratak predgovor.

U golemu opusu prof. R. Olescha nalazimo radove s temom kojom se bavi ovaj časopis. Već godine 1964. izdao je u svojoj seriji (Slavistische Forschungen, VI) sa suradnicima M. Hellmannom, B. Stasiewskim i F. Zagibom "Cyrillo - Methodiana. Zur Frühgeschichte des Christentums bei den Slaven 863-1963". U nekoliko navrata pisao je o ćirilometodskim tragovima u dravenopolapskom - "Kyrillo-methodianische Spuren im Dravänischen" (Sofia 1983) i o tradiciji u tom jeziku "Kirillo-mefodievske tradicii v drevjanopolabskom jazyke" (Minsk 1985) itd.

Njegov je znanstveni interes bio vrlo širok. Poznate serije kojima je bio osnivač i izdavač ostavile su odabirom djela i značenjem dubok trag u slavistici. Njegovi učenici nalaze se danas na istaknutim katedrama slavističkih učilišta diljem svijeta. Njegova skrb da pomogne mnogim slavističkim institutima i katedrama po svim slavenskim zemljama neprocjenjiva je. Obnašao je mnoge ugledne dužnosti, među kojima i dopredsjedničku u Međunarodnom slavističkom komitetu. Bio je izabran u mnoga međunarodna stručna i strukovna društva. Nekoliko puta dodijeljen mu je počasni doktorat na istaknutim slavenskim sveučilištima. Posebno se dičio izborom za dopisnog člana naše, on je govorio, Strossmayerove akademije (dodajući gotovo uvijek s ponosom), najstarije akademije na slavenskom jugu.

Uživao je velik ugled čovjeka, učitelja i učenjaka, dobrog i skrbnog prijatelja. Posvuda. Pa i u našem Staroslavenskom zavodu Svetožara Ritiga, kojemu je kad god je trebalo svesrdno pomagao.

Ovaj memento samo je malen dio zahvalnosti tomu dragom čovjeku za brigu spram ovog Zavoda, za skrb i prinose hrvatskoj filologiji.

PETAR ŠIMUNOVIĆ